

pol itikuri kul turis rol i sazogadoebr i v cxovrebaSi

rezi ume

ramaz oTinaSvili
stu-s profesori
zurab aznauraSvili
stu-s doqtoranti
E-mail: zuraazna@gmail.com

TiToeul i individis pol itikuri kul - turis Camoyal ibeba da misi ganviTareba damokidebul ia moqmed garemo faqtorebze, arsebul pol itikur sistemebsa da sazogadoebis ganviTarebis doneze. pol itikuri kul turis Camoyal ibebisa da ganviTarebis aTvis saWi roa garkveul i etapebis gavl a, rasac Sesabamisi dro esaWi roeba. sxvadasxva qveynebis kul turebSi gansxvavebul i pol itikuri kul tura arsebobs da sxvadasxva kul - turis warmomadgenel i adami ani aseve gansxvavebul i pol itikuri kul turis matarebel ia. kul turis ganviTareba TiToeul qveyanaSi arsebul i garemotan momdinareobs da am qveynis ganviTarebis donis Sesabamisad icvl eba. ganaTl ebas gadamwyvet rol s Tamasobs adami anis ganviTarebis aTvis, swored is uwyobs xel s demokratiul i samoqal aqo da pol itikuri kul turis Camoyal ibebasa da ganviTarebas.

sakvanZo sityvebi: pol itikuri kul - tura, pol itika, samoqal aqo ganaTl eba, demokratia.

pol itikuri kul tura kul turul - pol itikuri faseul obebis erTobl iobaa, romel ic qveynis social ur-pol itikuri sistemis nawil ia da mniSvnel ovan gavl enas axdens mis Camoyal ibebasa da ganviTarebaze.

pol itikuri kul tura gamodinareobs pirovnul i kul turidan. Sedegad, pol itikuri kul turis mniSvnel oba ganisazRvrebaze qveyanaSi mcxovrebi individebis mniSvnel obidan. radganac qveynis ganviTareba damokidebul ia mosaxl eobis ganviTarebis doneze, Sesabamisad maTi Sinagani kul tura mniSvnel ovan gavl enas axdens qveyanaSi mimdinare procesebze.

pol itikuri kul turis Camoyal ibebisa da ganviTarebis aTvis saWi roa garkveul i etapebis gavl a, aRniSnul process ki Sesabamisi dro esaWi roeba.

TiToeul i individis pol itikuri kul - turis Camoyal ibeba da misi ganviTareba damokidebul ia agreTve moqmed garemo faqtorebze, arsebul pol itikur sistemebsa da sazogadoebis ganviTarebis doneze, romel ic ganapirobebs rogorc pol itikuri kul turis garkveul i tipis arsebobs, aseve mis ganviTarebis aTvis saWi roa procesebis identificirebas.

radganac TiToeul i individi sazogadoebis nawil ia, pol itikuri kul turis ganviTarebac kompl eqsuri movl enaa da mniSvnel ovanwil ad damokidebul ia sazogadoebis saerTo ganviTarebis doneze.

pol itikuri kul turis ganviTarebis done faqtobrivad gansazRvravs sazogadoebis demokratizaciis xarisxa da pol itikuri reJimis xasiaTs. termini „pol itikuri kul tura“ pirvel ad gv xvdeba XVIII saukuneSi germanel i ganmanaTl ebl is *i. herderis* SromebSi, xol o misi mecniერul i ganmar teba, rogorc pol itikuri sistemis Semadgenel is mogvca amerikel ma pol itol ogma *g. al mondma* 1956 wel s gamoqveynebul statiaSi „SedarebiTi pol itikuri sistemebi“.¹

pol itikuri kul turis kvl evaSi gamoiyofa sami etapi:²

1. 1920-1930 wl ebi, roca wamyvan mimarTul ebad iqca social uri stabil urobis miRwevis SesaZl ebl obebi. aRniSnul i periodi ukavSirdeba *C. meriams*, romel mac 1928-1938 wl ebSi ganaxorciel a sxvadasxva qveynis pol itikuri kul turis SedarebiTi anal izi;

2. 1960-iani wl ebi miznadi saxavda pol itikuri sistemis reformirebas;

3. 1980-1990-iani wl ebi - daemxo social -

¹ social ur da pol itikur terminTa l eqsikoni-cnobari - Tb.: l ogos presi, 2004 - 351 gv.

² *tukvaZe avTandil i*, pol itikuri kul turis SedarebiTi anal izi, Tb. 2014 - gv. 7.

social uri ekonomikis probl emebi

istori pol itikuri sistema sabWoTa kav-
SirSi da aRmosavl eT evropis qveynebSi.

dRes pol itikuri kul turis mraval i
gansazRvrebaze arsebobs, rac gamowveul ia,
erTi mxriv, kul turis fenomenis sirTul i-
dan, meores mxriv ki kvl evis sxvadasxva
meTodol ogiuri midgomebidan. am dros ikv-
l even pol itikuri kul turis struqturul
el ementebsa da funqciebs.

pol itikuri kul tura pol itikisa da
kul turis integrirebul i gamoxatul ebaa
da sazogadoebis pol itikuri qcevebis mod-
el ia, romel ic pol itikuri sistemis Semad-
genel i da gansazRvrel i nawil ia. pol iti-
kuri kul turis Camoyal ibebasa da ganviTa-
rebaze gavl enas axdens pol itikuri sistema.

pol itikuri sistemis gansxvavebul o-
ba gamomdinareobs social ur-ekonomik-
uri, erovnul i, rel igiuri, kul turul i,
geopol itikuri da istoriul i procese-
bidan. aRniSnul is gaTval iswinebiT yal-
ibdeba pol itikuri sistemebi da pol iti-
kuri kul tura. Camoyal ibebaze agreTve
moqmedebs mimdinare social ur-pol iti-
kuri procesebi, oj axi, Tanatol ebi, samu-
Sao garemo, qveyanaSi moqmedi pol itik-
uri partiebi, masmedia da sxva faqtore-
bi.

amerikul i pol itikuri skol is warmom-
madgenel i s. koeni wers „arc erTi pol iti-
kuri sistema arc erT qveyanaSi ar iqneba
stabil uri, Tu igi ar dabadebul a mocemul
qveyanaSi, rogorc sakuTari pol itikuri
kul turis ganviTarebis Sedegi“.³ Sesabam-
isad TiToeul i qveyanisTvis Sesafetisi
pol itikuri sistemis Camoyal ibeba unda
moxdes amave qveyanaSi da misi sxva qveyni-
dan gadmotana SeuZl ebel ia. sxvisTvis Seqm-
nil i pol itikuri sistema ver imuSavebs
gansxvavebul i pol itikuri kul turis ma-
tarebel mosaxl eobaSi.

TiToeul i individis pol itikuri kul-
turis ganviTarebas garkveul i etapebis
gavl a esaWiroeba, romel sac Tavisi wina-
pirobobi gaaCnia. rogorc ukve aRiniSna,
pol itikuri kul turis Camoyal ibebaze
mraval i faqtori moqmedebs. maTi operire-
bis sixSirezea damokidebul i Tu rogori

pol itikuri kul tura yal ibdeba da vi-
Tardeba pirovnebas Tu sazogadoebaSi.

sxvadasxva qveynebis kul turebSi gan-
sxvavebul i pol itikuri kul tura arsebobs
da sxvadasxva kul turis warmomadgenel i
adamiani aseve gansxvavebul i pol itikuri
kul turis matarebel ia. kul turis ganvi-
Tareba TiToeul qveyanaSi arsebul i gare-
modan momdinareobs da am qveynis ganvi-
Tarebis donis Sesabamisad Sesazl ebel ia
Seicval os.

pol itikuri kul turis sami tipi arse-
bobs: adgil obrivi, warmomadgenel obiTi da
morCil ebiTi. saqarTvel oSi Catarebul i
kvlebis mixedvit mosaxl eobis didi naw-
il i pasiur pozicias amj obinebs, romel ic
morCil ebiT principals ganekutvneba.⁴ amave
kvlebis mixedvit, mosaxl eobis nawil i
warmomadgenel obiTi pol itikuri kul tur-
is matarebel ia, rac maTi aqtiurobisa da
samoqal aqo procesebSi CarTul obis wina-
pirobaa.⁵

saqarTvel os uaxl esi istoriis ra-
modenime periodSi iyo mcdel obebi momx-
dariyo sxva qveynis pol itikuri sistemis
gadmotana, magram rogorc ukve aRiniSna
„arc erTi pol itikuri sistema arc erT
qveyanaSi ar iqneba stabil uri, Tu igi ar
dabadebul a am qveyanaSi, rogorc sakuTari
pol itikuri kul turis ganviTarebis Sede-
gi“.⁶

saqarTvel os „amerikul i tipis“ 1995
wl is da „frangul i model is“ 2004 wl is
konstituciebma ar moitana amerikul i da
frangul i demokratia. magram miviReT didi
raodenobis sakonstitucio cvl il ebebi,
roml ebic ZiriTadad prezidentis ufl ebe-
bis gafarToebas emsaxureboda.

unda aRiniSnos, rom amerikul ma kon-
stituciam mxol od aSS-i gaamarTl a, rad-
ganac igi maTi pol itikuri kul turis da
Sesabamisi procesebis ganviTarebis Sede-
gia. man arc-erT sxva qveyanas ar moutana
ganviTarebis is efeqti, romel ic miRO
amerikis SeerTebul ma Statebma.

saqarTvel os samoqal aqo da pol iti-
kuri kul tura damokidebul ia im aqtiuri
moqal aqis saqmianobaze, romel ic stimuls

³ *tukvaZe a., tukvaZe r.*: pol itikuri kul turis tipebi (SedarebiTi anal izi). Tb; 2007 gv 4.

⁴ *xundaZe cisana*, qarTul i pol itikuri kul turis ZiriTadi maxasiaTebl ebi, sadoqtoro naSromi, Tbilisi, universitetis gamomceml oba, 2016. gv. 138-141.

⁵ i qve, gv. 142.

aZl evs procesebis ganviTarebas, mouwodebs gadawyvetil ebis mimRebs Sesabamisi reagirebisen da uzrunvel yofs moTxovnis arsebobs konkretul i qmedebebis ganxorciel ebis mizniT. swored aqtiuri moqal aqe aris demokratiisa da stabil uri ganviTarebis garanti.

demokratiis ganviTarebisTvis aucil ebel ia samoqal aqo kul tura, romel ic Tavis mxriv sxvadasxva tipis politikuri kul turis kombinacias warmoadgens.⁷ rodesac sazogadoeba aqtiurad aris CarTul i politikur cxovrebaSi da sakuTari monawil eobiT aqvs garkveul i Sedegis miRwevis survil i, warmoiSveba sakuTari rol isa da Sesazl ebl obebis real uri arqma. aseT situaciaSi Cndeba demokratiul i procesebis ganviTarebis real uri safuZveli.

TiToeul i moqal aqis aqtiuroba da Senguebl obiTi midgomebis daZl eva ganapirobebs informirebul i da aqtiuri moqal aqeebis Camoyal ibebas. informirebul i moqal aqe warmoSobs damatebiT moTxovnebs da Sesazl ebl obebis, radganac sazogadoebaSi Cndeba rogorc SekiTxvebi, aseve am kiTxvebze pasuxebis gacemis val debul eba.

moqal aqis informirebul oba warmoadgens samoqal aqo cnobierebis ganviTarebis umniSnel ovanes mizans, romel ic waaxal isebs Sesabamis aqtivobebis da xel s uwyobs moqal aqeo-brivad aqtiuri pirovnebis Camoyal ibebas.

amomrCevl is informireba da informacis miRebis moTxovnil eba gamomdinareobs ganaTI ebisa da informacis miRebaze arsebul i mzaobis donidan. rodesac amomrCevl s da moqal aqes aqvs samoqal aqo ganaTI ebis is done, rom gaaCndes samoqal aqo TviTSegneba da igrZnos Tavi sazogadobis nawil ad, romel ic zrunavs amave sazogadobis ganviTarebaze da amavdroul ad icavs mis interesebis, Cndeba meti informacis miRebis survil i da Sesazl ebl oba.

informacis moZiebaze moTxovnil ebis warmoSobis erT-erTi saSual ebaa ganaTI eba, rodesac adamians aqvs gaazrebul i sazogadobisa da mmarTvel obis Sesaxeb Sesabamisi principi viTardeba moTxovnil eba demokratiul i procesebSi CarTvasa da maTi stimul irebisen. Sedegad, demokratiul i principi ebis Sesaxeb arsebul ganaTI ebas gaaCnia didi mniSnel oba adamianis ganviTarebisTvis, radganac swored is uwyobs xel s samoqal aqo da politikuri kul turis Camoyal ibebasa da ganviTarebas.

samoqal aqo ganaTI eba demokratiul garemoSi niSnavs sazogadobesi sakuTari Tavis danaxvisa da Sesabamis garemoSi adaptacis Secnobas, raTa TiToeul ma moqal aqem ukeT SeZl os sakuTari Sesazl ebl obebis realizacia.

demokratiis principi ebis ganxorciel ebis ideal uri garemo mxol od maSin iqmneba, rodesac sazogadobis yvel a wevri zrunavs sakuTari garemos marTvasa da ganviTarebaze.⁸ sazogadobis wevroba gul ismobs ara mxol od wevrobas, aramed monawil eobas da garkveul aqtivobebis, romel ic mimarTul ia sazogadobisTvis meti informacis miwodebisen, demokratiul i kul turisa da Rirebul ebebis popul arizacisken, sazogadobis moval eobebisa da ufl ebebis gaanal izebis xel Sewyobisken da moqal aqeo-brivi TviTrwmenis gamtkicebisen.⁹

demokratiul i kul tura aris codnisa da Rirebul ebiTi kul turis nazavi, romel ic miRebul ganaTI ebasTan erTad efuZneba sazogadobriv i TviTSegnebis arsebul normebs da yal ibdeba am sazogadobasTan urTierTqmedebis Sedegad.¹⁰ Rirebul ebiTi politikuri kul tura gvevl ineba im normebisa da Rirebul ebebis mamozravebel Zal ad, romel ic Camoyal ibebul ia konkretul sazogadobesi da emsaxureba amave sazogadobis ganviTarebasa da samoqal aqo TviTSegnebis amaRI ebas.

⁶ *tukvaZe a., tukvaZe r.*; politikuri kul turis tipebi (SedarebiTi anal izi). Tb; 2007 gv 4.

⁷ *xundaZe cisana*, qarTul i politikuri kul turis ZiriTadi maxasiaTebl ebi, sadoqtoro naSromi, Tbilisi, universitetis gamomceml oba, 2016. gv. 141.

⁸ *Margaret Stimmann Branson*, the Role of Civic Education, A Forthcoming Education Policy Task Force Position Paper from the Communitarian Network, Center for Civic Education, Washington, DC 1998. gv. 3.

⁹ i qve, gv. 4.

¹⁰ *xubua giorgi*, Federal izmi rogorc normatiul i principi da politikuri wesrigi; Tbilisis saxel mwi fo universiteti - Tb., 2000.

ROLE OF POLITICAL CULTURE IN SOCIETY

RAMAZ OTINASHVILI
Professor of GTU

ZURAB AZNAURASHVILI
PhD Candidate of GTU
E-mail: zuraazna@gmail.com

Summary

The development of each individual persons political culture depends on the environmental factors, existing political systems and development level of the community. For the development of political culture, it is necessary to undergo certain stages that require appropriate time. In difference country cultures exist different political culture and representative of every culture has different political culture. Development process of the culture depends on the existing situation in the country and changes according to the development process of the country. Education has key importance role for individuals' development and is supporting to form and develop democratic civic and political culture.

Keywords: political culture, politics, civic education, democracy.

РОЛЬ ПОЛИТИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ В ОБЩЕСТВЕ

РАМАЗ ОТИНАШВИЛИ
Профессор ГТУ

ЗУРАБ АЗНАУРАШВИЛИ
Докторант ГТУ
E-mail: zuraazna@gmail.com

Резюме

Развитие политической культуры каждого человека зависит от факторов окружающей среды, существующих политических систем и развития сообщества. Для развития политической культуры необходимо пройти определенные этапы, которые требуют соответствующего времени. В разных культурах страны существуют разные политические культуры, и соответственно представители каждой культуры имеют разные политические культуры. Процесс развития культуры зависит от существующей ситуации в стране и меняется в зависимости от процесса развития страны. Образование играет ключевую роль в развитии личности и способствует формированию и развитию демократической гражданской и политической культуры.

Ключевые слова: политическая культура, политика, гражданское образование, демократия.